

ΑΓΡΙΑ ΠΑΝΙΔΑ

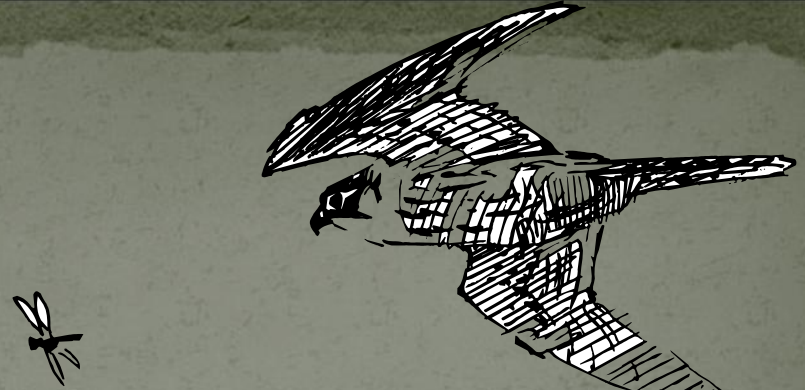
*Μια πρώτη γενική
προσέγγιση.....*

.....

.....

Δρ Κωσταντίνος Ποϊραζίδης, Δασολόγος-Περιβαλλοντολόγος
Τμήμα Περιβάλλοντος

- Με τον όρο άγρια πανίδα εννοούμε το σύνολο των διαφόρων ειδών ζωικών οργανισμών (Σπονδυλωτών και Ασπόνδυλων) που απαντούν σε μία περιοχή

-
- Δεν εκτρέφονται από τον άνθρωπο

- Ζουν ελεύθερα στο φυσικό περιβάλλον

Η γνώση μας για τα
ζώα της Ελλάδας
ξεκινά πολύ παλιά,
ουσιαστικά από τον
Αριστοτέλη

- που πριν από 2.300 χρόνια έγραψε το "Περί ζώων ιστορίαι", όπου περιέγραψε με ιδιαίτερη λεπτομέρεια περίπου 600 είδη.

Σύμφωνα με πρόσφατες απογραφές (Fauna Euroarea 2004), στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί :

23.130 είδη ζώων της ξηράς και των γλυκών νερών .

+ 3.500 είδη της θάλασσας

Αν προσθέσουμε έναν αριθμό ειδών που έχει καταγραφεί αλλά δεν περιλαμβάνεται στους σημερινούς καταλόγους, φθάνουμε σε ένα σύνολο περίπου **30.000 ειδών**.

Η πανίδα της Ελλάδας δεν είναι καλά μελετημένη. Καλύτερα γνωστά **Σπονδυλόζωα**

μεγαλύτερα κενά στα **Ασπόνδυλα**.

•Πιστεύεται ότι αν μελετηθεί η Ελληνική πανίδα πλήρως, θα πρέπει να περιλαμβάνει περίπου 50.000 είδη! .

Η Ελλάδα διαθέτει

- Πολύ μεγάλη ποικιλία ζώων, φυτών, μυκήτων, φυκών, μικροοργανισμών και οικοσυστημάτων
- Υψηλότερες στην Ευρώπη
- Σταυροδρόμι τριών ηπείρων, με ποικίλη γεωμορφολογία και μεγάλο κλιματολογικό εύρος
- Μακρόχρονη ιστορία συνύπαρξης του ανθρώπου με τη φύση
- Ξεχωριστή βιοποικιλότητα με ιδιαίτερες φυτικές και ζωικές μορφές
- Υπολογίζεται ότι υπάρχουν γύρω στα 50.000 είδη ζώων
- το 25% είναι ενδημικά, δηλαδή υπάρχουν μόνο στην Ελλάδα
- Χλωρίδα υποείδη

6.300 taxa (είδη και

φυτών από τα οποία περίπου τα 1.000 είναι ενδημικά.

- Η πανίδα της Ελλάδας είναι ιδιαιτέρως πλούσια για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα, κάτι που οφείλεται:

1. Στη γεωγραφική της τοποθέτηση στα όρια τριών ηπείρων και δύο κύριων βιογεωγραφικών περιοχών

2. Στον πλούσιο οριζόντιο και κάθετο διαμελισμό της +

3. Στο μεγάλο εύρος των ενδιαιτημάτων που προσφέρει.

Βασικό στοιχείο του πλούτου αυτού αποτελεί ο αυξημένος ενδημισμός και η γεωγραφική διαφοροποίηση των περισσότερων ζωικών ομάδων.

- Ποικιλομορφία κλίματος (29 κλιματικές περιοχές), λόγω γεωγραφικής θέσης, έντονου ανάγλυφου -κατανομής της χέρσου και της θάλασσας.

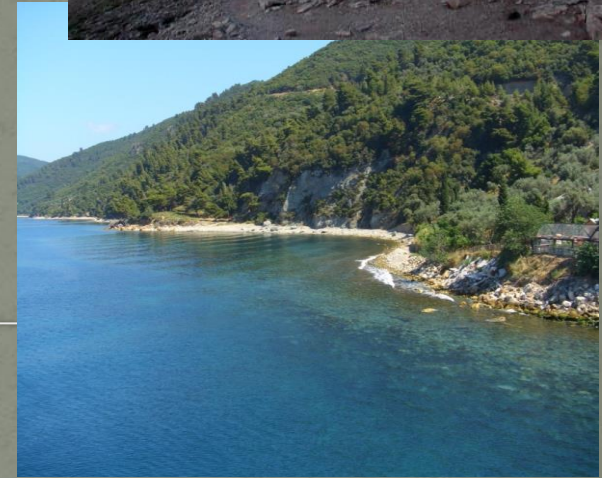
Το μεγαλύτερο τμήμα της χώρας αποτελείται από όρη και η υψομετρική διαβάθμιση είναι πολύ συχνά εντονότατη.

Η κορυφή του Ολύμπου, που αποτελεί και το μεγαλύτερο υψόμετρο της Ελλάδας (2.918μ.), απέχει μόλις 18χλμ. από τη θάλασσα

ενώ η κορυφή του όρους Άθω (2032μ.) απέχει μόνον 5χλμ.

Μεγάλη ποικιλία σε γεωλογικά υποστρώματα εδαφικούς σχηματισμούς, που, όπως και το κλίμα, σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τη βλάστηση.

Οι παράγοντες αυτοί έχουν οδηγήσει σε σημαντική ποικιλότητα σε επίπεδο φυτικών ειδών - φυτοκοινοτήτων, οικοτόπων - οικοσυστημάτων και τοπίου.

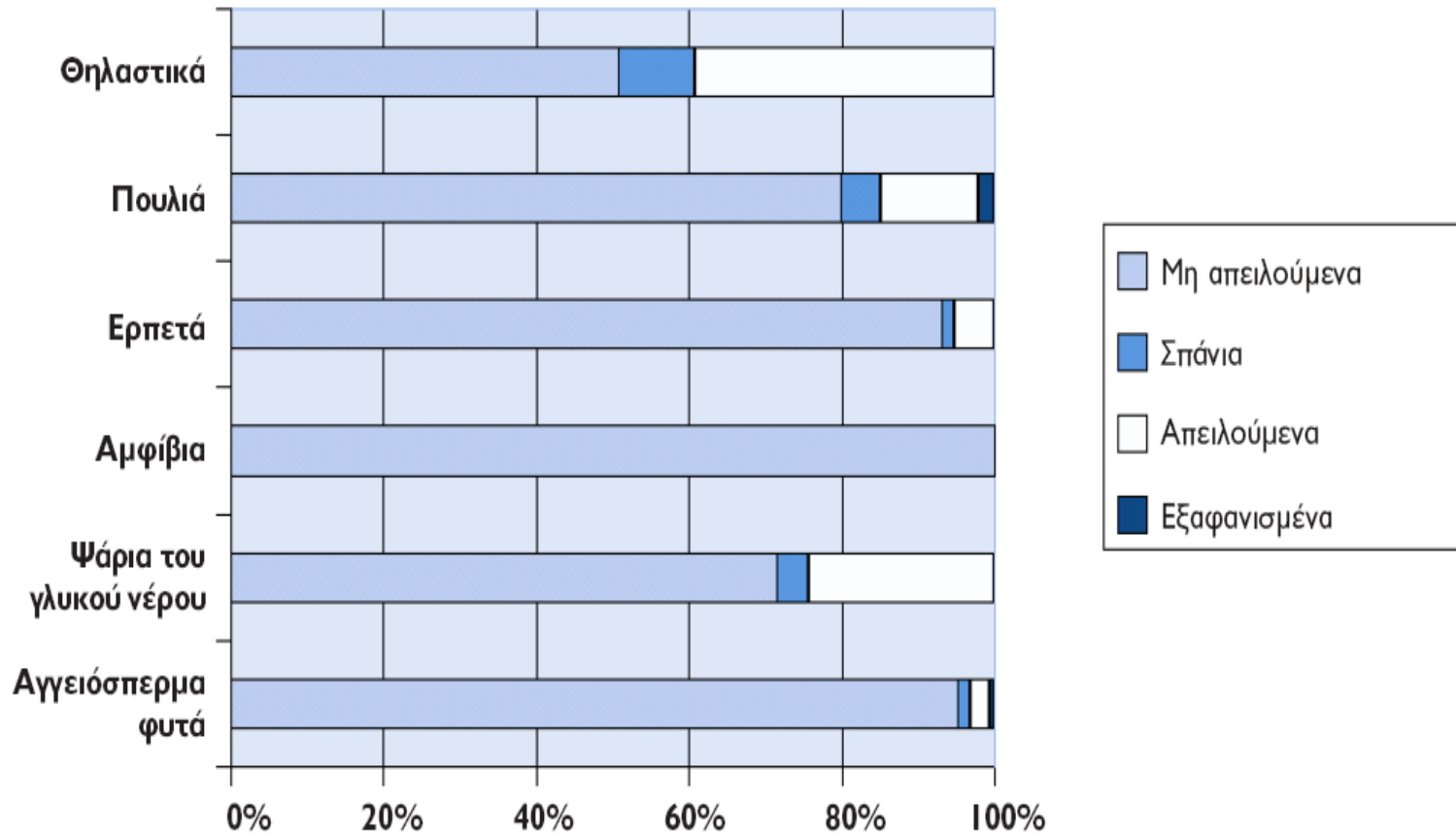
Στοιχεία που καταδεικνύουν τη σημασία των ελληνικών οικοσυστημάτων είναι:

- α) Διατηρούνται φυσικές περιοχές με ελάχιστη ή μικρή ανθρώπινη επέμβαση που διατηρούν την αντιπροσωπευτικότητα και τις φυσικές λειτουργίες τους
- β) Η βιοποικιλότητα σε επίπεδο οικοτόπων-οικοσυστημάτων είναι σημαντική, καθώς διαθέτει παράκτιους (σε ακτογραμμή 13.000 km), θαλάσσιους και χερσαίους οικοτόπους που καλύπτουν τις διαβαθμίσεις από τα κεντρο-ευρωπαϊκά στα μεσογειακά και στα υποτροπικά οικοσυστήματα
- γ) Τα Ελληνικά οικοσυστήματα περιέχουν μεγάλο αριθμό ειδών και ιδιαίτερα ενδημικών, σπάνιων, απειλούμενων και μεταναστευτικών
- δ) Η παρουσία οικοτόπων πολιτιστικής και ευρύτερης κοινωνικής σημασίας.

Βιοποικιλότητα: η κατάσταση στην Ελλάδα

	TAXA	Ενδημικά είδη	Ενδημικά υποείδη	Προστατευόμενα	Εκτός Προστασίας
Θηλαστικά	111	4	35	83 (75)	8
Πτηνά	431	0	4	396 (92)	1
Ερπετά	85	6	71	58 (94)	1
Αμφίβια	21	2	3	18 (86)	0
Ψάρια (γλυκού νερού)	109	35	16	50 (57)	29
Ψάρια (θαλάσσια)	447			14 (3)	
Εχινόδερμα	107			1 (1)	0
Ορθόπτερα	365	113	15	11 (3)	0
Λεπιδόπτερα	3.197	142		57 (2)	39
Υμενόπτερα	2800	13		0	15
Κολεόπτερα	6863	649		11 (0,2)	2
Μαλάκια (χερσαία)	763	174		24 (3)	5

(σε παρένθεση το % του συνόλου των ειδών της ομάδας) και τα επιπλέον απειλούμενα που δεν προστατεύονται)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΙΞΕΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

- Αισθητική, Κυριαρχική, Οικολογική,
- Ανθρωπιστική, Ηθικολογική, Φυσιογνωστική,
- Επιστημονική, Ωφελμιστική

ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

- Κατανόηση των βιολογικών μηχανισμών
- Κατανόηση της οικολογίας και των αλληλεπιδράσεων
- Επίπεδο ευαισθητοποίησης

ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ
ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ
ΑΓΡΙΑ ΠΑΝΙΔΑ
ενημέρωση

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ

- Φυλογενετική Σχέση, Αισθητικές Προτιμήσεις,
- Υποθετική Ευφυΐα, Μέγεθος,
- Ιστορική Σχέση, Κίνδυνος, Φόβος, Απειλή
- Μορφολογία, Μετακίνηση

ΣΧΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΟΥ/ ΖΩΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

- Κατάσταση Διατήρησης
- Σύγκρουση Ανθρώπου/Άγριας Πανίδας
  - Εκμετάλλευση Άγριας Πανίδας
    - «Χωροτακτική» Σχέση Ανθρώπου/Άγριας Πανίδας

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Το μέρος όπου ζει ένας οργανισμός, ή όπου θα μπορούσε κανείς να το βρεί είναι το ενδιαίτημά του (Odum, 1959)

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Παρόλα αυτά, ενδιαίτημα είναι μια περιγραφή στο τι χρησιμοποιούν τα διάφορα είδη αλλά
- και στο τι χρειάζονται για επιβίωση και αναπαραγωγή.

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Τα άγρια ζώα επιλέγουν με ποιο τρόπο θα κινηθούν στο χώρο χρησιμοποιώντας τους ίδιους κανόνες που επιλέγουν για τη χρήση των διαφόρων τύπων ενδιαιτημάτων.

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Πρακτικά, μόνο επιστημονικά πειράματα μπορούν να καθορίσουν τις απαιτήσεις των ειδών.
- Το ενδιαίτημα συχνά ταξινομείται διαφορετικά σε σχέση με τη δραστηριότητα του ζώου στην συγκεκριμένη περιοχή ή ακόμα με ένα συγκεκριμένο στοιχείο του ενδιαιτήματος.

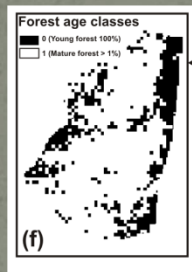
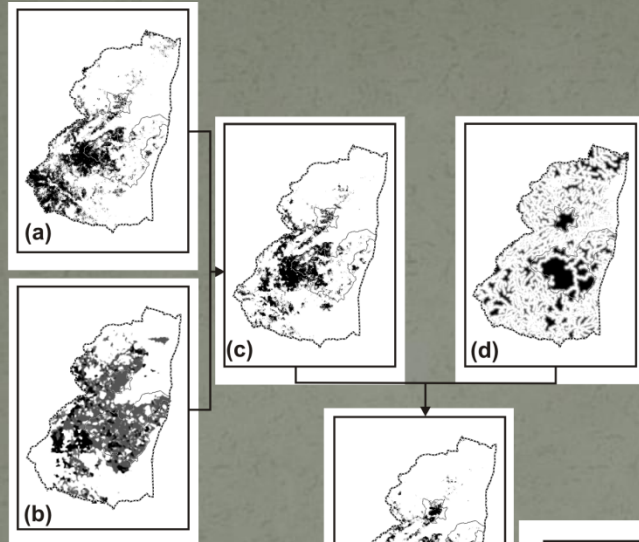
ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Με βάση αυτά τα επιστημονικά δεδομένα μπορούμε να προβλέψουμε στοιχεία του ενδιαιτήματος ...
- ... ουσιώδης στη διαχείριση μεγάλης κλίμακας.

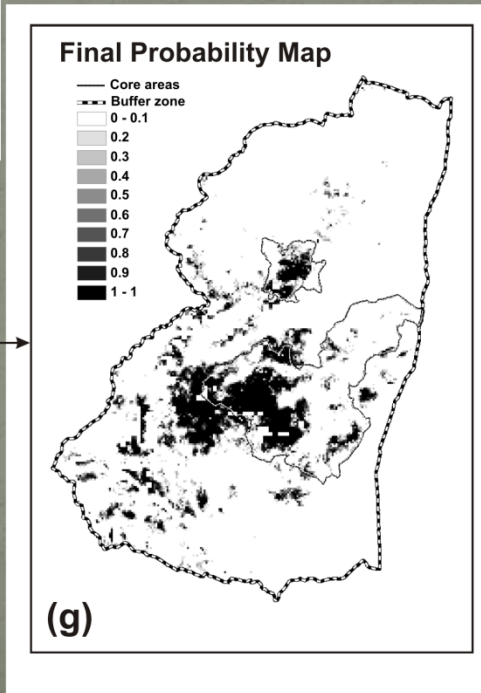

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

(X)

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Στοιχεία του ενδιαιτήματος:
  - Τροφή
    - Σύνθεση της τροφής
    - Διαθεσιμότητα της τροφής
    - Τροφικές απαιτήσεις
    - Διαχείριση των τροφικών αποθεμάτων

Αγροδασικό τοπίο στα
Γρεβενά. Άριστες συνθήκες
ενδιαίτηματος για μεγάλα θηλαστικά όπως η
καφέ αρκούδα

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Στοιχεία του ενδιαιτήματος:
  - **Κάλυψη**
    - Διαθεσιμότητα σε κάλυψη
    - Απαιτήσεις της πανίδας σε κάλυψη
    - Διαχείριση της κάλυψης

Μικτά δάση μαύρης πεύκης (*Pinus nigra*) και δρυός (*Quercus* sp) στη ΒΑ Πίνδο –άριστες συνθήκες για τη διαβίωση αρκετών ειδών άγριας πανίδας

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Στοιχεία του ενδιαιτήματος:
  - Νερό
    - Διαθεσιμότητα του νερού
    - Απαιτήσεις της πανίδας σε νερό
    - Διαχείριση του νερού για την άγρια πανίδα

Ποταμός Βενέτικος –
ενδιαίτημα πέστροφας-
βίδρας κ.ά ειδών

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Στοιχεία του ενδιαιτήματος:

- Θέσεις για αναπαραγωγή

- Διαθεσιμότητα ...
- Απαιτήσεις ...
- Διαχείριση ...

Χαράδρα Αώου

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ (Wildlife Habitat)

- Στοιχεία του ενδιαιτήματος:
  - Κλιματικές συνθήκες
    - Διαθεσιμότητα ...
    - Απαιτήσεις ...
    - Διαχείριση ;

Ευχαριστώ για την
προσοχή
σας!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!